

der til enlige gamle Damer; de faar Bolig og Brændselshjælp, men maa selv have til deres Underhold. — Endelig blev for nogle Aar siden paa en stor Grund i den nordlige Del af Snekkersten bygget et Hus med 6 Lejligheder beregnede til Enker af den dannede Klasse med smaa Børn; dette viste sig senere upraktisk; for Børnene passede Beliggenheden godt med Skolegang i Helsingør, men for Mødre, som selv maatte tjene til Familiens Underhold, laa Hjemmet for afsides, og der var ofte tomme Lejligheder. Fru Heise forærede derfor Bygningen til Officers-Foreningen

— tilligemed en Sum til Vedligeholdelse — som Bolig for gamle Officerer, deres Enker eller Døtre, og det er nu altid fuldt optaget.

Disse tre Bygninger vil altid staa som et synligt Minde om Fru Heises Godgørenhed; men mange er de fattige og syge, som hun har hjulpet i Stilhed. For sin egen Part var hun yderst nøjsom og tarvelig; men drejede det sig om andres Nød eller Sygdom, var hun straks parat til at hjælpe og paa en rundelig og praktisk Maade, saa Vedkommende virkelig blev hjulpen.

Hvad har Kvinder naaet i de sidste 40 Aar, og hvad har de endnu tilbage at naa?

Fra Københavns-Kredsens Møde den 28. Septbr. 1911.

(Sluttet).

Henny Tscherning, Formand for Dansk Sygeplejersaad:

Det er mig en stor Glæde at efterkomme Opfordringen fra *Dansk Kvindesamfund* om at tale om Sygeplejens Udvikling herhjemme i de forløbne 35 Aar. Paa Grund af den knappe Tid skal jeg indskrænke mig til i en kort og sammentrængt Form at fremhæve for Dem de vigtigste og betydningsfuldeste Momenter og Afsnit i Sygeplejens Historie.

I de forløbne 35 Aar er Samfundet blevet forøget med en hel ny Stand, nemlig *Sygeplejerskestanden*, og den har ved sin Dannelse til dels fulgt de Anvisninger, som den store altopofrende Sygeplejerske *Miss Nightingale* har givet os.

Inden den Tid blev Arbejdet paa Hospitalet udført af ganske ukyndige Mennesker, som absolut ikke havde nogen Forstaaelse af Sygeplejergerningen. Deres Løn var til dels nominel, idet de Drikkepenge, som Patienterne maatte give, naar de vilde blive godt behandlede, udgjorde en væsentlig Del af deres Indtægter. Naturligvis gaves der ogsaa Undtagelser, som af Menneskekærlighed ofrede sig for de Syge.

I 1876, da *Røde Kors* oprettedes, be-

gyndte man paa Hospitalerne at uddanne Sygeplejersker til denne Gerning, men det var kun et ringe Antal, hvis Bestemmelse det ogsaa hovedsagelig var at stille sig til Raadighed i Krigstilfælde.

Trangen til en bedre Stab af Sygeplejersker var derfor stor. Borgmester *Fenger* fik da endelig i 1876 sat igennem, at dannede Kvinder blev ansatte paa Hospitalerne — tiltrods for den Modstand, han mødte hos Lægerne, der ikke brød sig om at skulle arbejde med de »fine Damer«.

Men Antiseptikens Indførelse paa dette Tidspunkt nødvendiggjorde dog snart af sig selv denne Ændring, saa at ogsaa Lægerne fik den rette Forstaaelse deraf, og det første Hospital, der indførte den »*humane Sygepleje*« var Kommunehospitalet. De følgende blev: Blegdamshospitalet, Børnehospitalet, Frederiks Hospital, Øresundshospitalet, Sundbyhospital, Baldersgades Hospital og Frederiksberg Hospital.

Af Statistiken ser man, at Sygeplejerskernes Antal er steget betydeligt, fra ca. 20 i 1878 (af den *humane Sygepleje*) til ca. 4000 i 1911.

Til at begynde med var Lønnen forholdsvis lille. *Sygeplejersken* fik 25 Kr. om Maaneden samt fri Station og Vask